

Άσσος

■ Τριμηνιαία έκδοση του Συλλόγου των εν Αθηναις Ασσιωτών "Ο Μάρκος Μπότσαρης"
 ■ Απρίλιος, Μάιος, Ιούλιος 2002
 ■ Αρ. φύλλου 13, τιμή φύλλου 0,30 € Σκαλίδη 14, 11525 Αθήνα
 Τηλ.: 010 69.28.459

Τα τρίχρονα γενέθλια της εφημερίδα μας

Η εφημερίδα μας ο «Άσσος», με τις λίγες δυνάμεις τα μεγάλα όνειρα και τη σοβαρή προσπάθεια συμπλήρωσε τρία χρόνια ικανοποιητικής πορείας και δηλώνει ότι θα συνεχίσει την εκδοτική της πορεία με μεγάλη σφαιρότητα στους στόχους που από την αρχή δήλωσε να υπηρετήσει.

Είναι γεγονός ότι με το 12ο φύλλο συμπληρώθηκαν τρία χρόνια έκδοσής της και με το 13ο φύλλο μπήκαμε αισίως στο τέταρτο έτος κυκλοφορίας.

Η μικρή, προσεγγισμένη και αρκετά συμπαθητική εφημερίδα έχει σταθεί με στοργή και φροντίδα κοντά σ' όλους τους Ασσιώτες, έχει αφουγκραστεί τους πόθους και τις λαχτάρες και έχει γίνει η γνήσια έκφραση και φωνή του συλλόγου μας και των συγχωριανών μας.

Η συνέχιση της έκδοσης είναι αποτέλεσμα της αποδοχής και ανταπόκρισης που βρήκε.

Μια αποδοχή που τη σηματοδοτεί το ενδιαφέρον πολλών Ασσιωτών να γίνουν συνδρομητές της εφημερίδας μας, αλλά και η απλόχερη οικονομική στήριξη.

Αυτή η στήριξη δίνει κουράγιο και οπλίζει με ψυχική δύναμη το διοικητικό συμβούλιο του συλλόγου μας και τη συντακτική επιτροπή να επιμένουμε στην έκδοσή της.

Το έργο της εφημερίδας μας είναι πολλαπλό. Ζητάμε να συνεχιστεί αμέριστη η δική σας συμπαράσταση, η αλόπλευρη στήριξη και η έμπρακτη στοργή όλων σας.

Η παρούσα εφημερίδα έχει αναχθεί σε μέσο μετάγγισης εμπειριών, γνώσεων, ηθών, εθίμων και παραδόσεων από τους γεροντότερους στους νεότερους.

Μέσα από τις σελίδες της εφημερίδας μας προσπαθούμε να κρατήσουμε την επαφή με τους χωριανούς μας και τον τόπο μας. Αποτελεί το βασικό όργανο διαλόγου, επικοινωνίας ανταλλαγής απόψεων και πληροφόρησης όλων των Ασσιωτών.

Στη μικρή αυτή διαδρομή της λειτουργήσεως ως μοχλός που βοήθησε σημαντικά στη σύσφιξη των δεσμών με τον τόπο μας, ενδυνάμωσε τις σχέσεις μεταξύ μας και λειτουργήσε ως θεματοφύλακας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και παράδοσης.

Η εφημερίδα μας συνεργάστηκε και θα συνεργαστεί με όλους τους φορείς του τόπου μας και τη λύση των προβλημάτων του χωριού μας και θα συνεχίσει να εκφράζει μετά παρηρησίας τη γνώμη της για τυχόν πράξεις και παραλείψεις που υποβαθμίζουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων του χωριού μας. Θα συνεχίσουμε την ίδια μαχητικότητα όσο καιρό πιστεύουμε εμείς και οι αναγνώστες μας ότι θα είμαστε όχι μόνο ευχάριστοι, αλλά ωφέλιμοι και χρήσιμοι για τον τόπο μας.

Στην προσπάθεια αυτή καλούμε τον κάθε συμπατριώτη να εκδηλώσει το ενδιαφέρον του και την αγάπη του συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην επιτυχία της.

Όλοι στις 2 Αυγούστου 2002 στο χωριό ΓΛΕΝΤΙ ΣΤΟΝ ΑΣΣΟ Με σεβασμό στην Παράδοση

Στις 2 Αυγούστου 2002 ο Σύλλογός μας διοργανώνει στο χωριό μεγάλη ψυχαγωγική εκδήλωση.

Ο τραγουδιστής Κώστας Τζίμας και η ορχήστρα του μας υποσχονται μια αξέχαστη βραδιά με δημοτικά παραδοσιακά τραγούδια.

Όλοι στον Άσσο για να γλεντήσουμε παρέα.

ΚΩΣΤΑΣ ΤΖΙΜΑΣ

Λαχειοφόρος Αγορά

Για την οικονομική του ενίσχυση ο Σύλλογός μας αποφάσισε να πραγματοποιήσει λαχειοφόρο αγορά. Το ποσό που θα συγκεντρωθεί θα διατεθεί για διάφορα έργα στο χωριό. Τυχερός θα είναι αυτός

του οποίου ο αριθμός θα

συμφωνεί με τα τρία τελευταία ψηφία του πρώτου αριθμού του Λαϊκού Λαχείου της κληρώσεως 10.9.2002.

Ο τυχερός θα κερδίσει μια τηλεόραση. Για να προμηθευτείτε λαχείο μπορείτε να απευθυνέστε στα μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου μας. Τιμή λαχνού 2,5 ευρώ.

Παρακαλούμε όλους τους Ασσιώτες και τους φίλους του Συλλόγου μας να βοηθήσουν το Σύλλογό μας σ' αυτή την προσπάθεια.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Συνεχίζονται οι εργασίες στον Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου του χωριού μας

Μετά την τοποθέτηση του ξυλόγλυπτου τέμπλου στην εκκλησία μας, το οποίο προκάλεσε το θαυμασμό όλων μας, τελείωσε και ο ελαιοχρωματισμός του Ιερού Ναού. Όλα ήταν προσφορά. Τα χρώματα τα πρόσφερε ο Ιωάννης Αντ. Λαμπρούσης και το βάψιμο έγινε από το συνεργείο του Άγγελου Αναπολιτάκη. Θερμά συγχαρητήρια για την προσφορά τους αυτή. Το παράδειγμά τους καλό είναι να το μιμηθούν και άλλοι χωριανοί. Καλή συνέχεια.

Παιδικές χαρές...για μικρούς και μεγάλους

Επιτέλους δυο παιδικές χαρές θα υπάρχουν φέτος το Καλοκαίρι στο χωριό μας.

Ο Σύλλογός μας, ύστερα από τη μεγάλη επιθυμία των μικρών παιδιών του χωριού μας, αποφάσισε την αγορά οργάνων παιδικής χαράς.

Τα όργανα παιδικής χαράς αγοράστηκαν και παραδόθηκαν στο Δήμο μας, ο οποίος ανέλαβε και την τοποθέτησή τους. Τον ευχαριστούμε πολύ.

Συγκεκριμένα αγοράσαμε δυο κούνιες μεταλλικές, δυο τσουλήθρες, δυο

τραμπάλες και μια οριζόντια κλίμακα. Τα όργανα της παιδικής χαράς θα τοποθετηθούν στην πλατεία του Αγίου Γεωργίου και στην αυλή του δημοτικού σχολείου Κερασόβου-Άσσου.

Ο Σύλλογός μας θα εμπλουτίσει και μ' άλλα όργανα τις παιδικές χαρές εάν χρειαστεί.

Ευχόμαστε στους μικρούς φίλους μας καλό Καλοκαίρι.

Για την αγορά και μεταφορά των οργάνων της παιδικής χαράς ο Σύλλογός μας διέθεσε το ποσό των 2.100 ευρώ.

Ο Σύλλογός μας εύχεται καλή επιτυχία σ' όλα τα παιδιά του Άσσου, που δοκιμάστηκαν στις εξετάσεις για την εισαγωγή τους σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.

ΠΡΟΣΞΕΤΕ ΚΙ ΑΥΤΑ ΤΑ ΜΙΚΡΑ...ΑΛΛΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

Παρακαλούνται οι αναγνώστες της εφημερίδας να μας ενημερώνουν για κάθε αλλαγή διεύθυνσης, προκειμένου να παίρνουν την εφημερίδα και να μας διευκολύνουν για την πληρέστερη έκδοση της Ατζέντας του Συλλόγου μας.

Περιμένουμε να φιλοξενησουμε τις απόψεις σας στις στήλες της εφημερίδας μας.

Διαβάζετε και διαδίδετε την εφημερίδα μας. Είναι το μέσον προβολής του χωριού μας, ο κρίκος επικοινωνίας των απανταχού Ασσιωτών.

Προτιμήστε τους επαγγελματίες του χωριού μας, έτσι ενισχύουμε τους συγχωριανούς μας και την οικονομία του χωριού μας.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου και η εφημερίδα μας εύχεται σ' όλους τους χωριανούς

Καλό Καλοκαίρι

Καλές διακοπές

Καλό αντάμωμα

Στο χωριό μας

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Βαπτίσεις

Στον Αμμότοπο στον ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου βάφτισαν στις 6.5.2002 το κοριτσάκι τους ο Νικόλαος Κοσμάς και η Παναγιώτα Μπουζάκη από τον Άσο. Ο νουβός χάρισε το όνομα Ελευθερία.

Ευχόμαστε στους γονείς και το νουβό να τους ζήσει το καινούργιο όνομα.

Γάμοι

Το Σάββατο 15 Ιουνίου 2002 ο Απόστολος Θεοδώρου του Αχιλλέα παντρεύτηκε την εκλεκτή της καρδιάς του Βίκυ Νάσιου. Το μυστήριο έγινε στον ιερό Ναό Αγίου Παντελεήμονος στα Καμένα Βούρλα Φθιώτιδας. Μετά την τελετή ακολουθήσε γλέντι στο κέντρο «Σελήνες».

Ο Σύλλογός μας ειχεται στο νεκρο ζευγάρι βίον ανθοσπάρτον, ζωη ευτυχημένη και πολλούς και καλούς απογόνους.

Μνημόσυνα

Πέρασαν δυο χρόνια από τότε που έφυγε από κοντά μας ο Νικόλαος Ζήκας (Κολιο-Ζήκας). Την Κυριακή 19 Μαΐου 2002 ετελέσθη στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Άσου μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του. Αμην η μνήμη του.

Την Κυριακή 9 Ιουνίου 2002 ετελέσθη στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Άσου, ετήσιο μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του Γεωργίου Νικολάου Θεοδώρου (Γάκη-Κολιού). Αμην η μνήμη του.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Παρακαλούμε όλους τους χωριανούς για άλλη μια φορά να μας ενημερώνουν για οποιοδήποτε οικογενειακό, κοινωνικό και επαγγελματικό γεγονός (γεννήσεις, γάμους, βαπτίσεις, αρραβώνες, θανάτους, επιτυχίες των παιδιών τους, αθλητικά, επαγγελματική στέγη, διάφορες διακρίσεις κλπ.) για να το δημοσιεύσουμε στην εφημερίδα μας.

Δεν είναι δυνατόν να μαθαίνουμε τι γίνεται σ' όλη την Ελλάδα, όπου υπάρχουν χωριανά και γι' αυτό υπάρχουν μερικές φορές παραλείψεις.

Καλό είναι να μας στέλνετε φωτογραφίες και λίγες λέξεις για το κάθε γεγονός.

Προσφορές στην εφημερίδα μας:

Γούλας Λάμπρος του Δημητρίου 30 ευρώ.

Κατσανός Αλέξανδρος του Ευθυμίου 100 ευρώ.

Σάρκος Αναστάσιος του Γεωργίου 50 ευρώ.

Σταύρου Δημήτριος του Περικλή 30 ευρώ.

Ασιώτικο - Νασσαρίτικο Γλωσσάριο

Επιμέλεια: Παύλος Γ. Χρήστου, Δάσκαλος

Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο

Μπάτσα = χροτάκι
Μπρίσκια-Μπόκια = άγουρα σικά
Μάγγανος = ξύλινο εργαλείο για την επεξεργασία του λινιού
Μαγκούφης = έρμος
Μακάλειο = κατασφάλιο
Μανόρι = ζώο μεγαλώνει με ιδιαίτερη φροντίδα
Μαντόνι = ξύλινες εγκαταστάσεις για την επεξεργασία μάλλινων υφασμάτων κοντά σε νερόμυλο
Μαζούμι = μικρό παιδί
Μοσιά = σιδερένιο εργαλείο για το σκάσιμο της φυτιάς
Μοσούρι = τυλιγμένο νήμα σε μορφή μικρού κυλίνδρου
Μασάρι = μαστός θηλαστικού ζώου
Ματσουλάι = μασαί
Ματσούκι = χοντρό ραβδί, ξύλο
Μαυλάι = προσκαλώ τα ζώα
Μελέτι = σάι-ράτσα
Μερόδι = μερίδιο
Μερεμπί = πρόχρητη απασχόληση
Μεριάτικο = ημερομίσθιο
Μεροδουλι = αμοιβή για την εργασία μιας μέρας
Μηλιόρι = πρόβατο δυο χρόνων
Μοιράη = διανομή
Μοιάζω = μοιιάζω
Μούλα = θηλυκό μοιλάρι
Μουλωτός = ύπουλος
Μουρίος = τρελός
Μορκάκος = σεξουαλική επαφή των προβάτων
Μούτος = μουγγός, κωφόλαλος
Μπάζω = βάζω κάτι μέσα
Μπαίλιζω = λιποθυμώ
Μπακακία = βατράχα
Μπανταλός = δυσκίνητος
Μπατζανάκια = οι άνδρες όταν παντρεύονται δύο αδελφές
Μπερμπεκίζω = γκρεμίζω καρπούς με ραβδί
Μπίτου = εντελώς
Μπομποτά = ψωμί με αλεύρι καλαμποκιού
Μπόπ = μικρό δοχείο με ηλιό
Μπουκούβα = τριμμένη μπομποτά με λάδι
Μπαρμπούτσλο = μικρό ζώο - ασήμαντο
Μπουδουλάι = περιπάτι με γέρια και πόδια (με τα τέσσερα)
Μπουχαρής = καπνοδόχος
Μπιστάρι = πολύ μικρή εδαφική έκταση

Μπούνα = ύψωμα, γηιμίνα φροάτα
Μπούνα = μεγάλη τεχνητή ξύλινη λεκάνη μέσα στην οποία πλένονται και καθαρίζονται μάλλινα υφάσματα από υδατόπηκτη σ' αυτή
Νίκα = μεγάλη ζημιο-καταστροφή
Νιόγαμπρα = νιόπαντρα
Νογώ = καταλαβαίνω
Νομάτοι-Νοματάι = άτομα
Νουνης = νουβός, αναδοχος
Νταλάκι = μικρό ερπαστό, φίδι
Νταρνάνα = γυναίκα παλιά και ψηλή
Ντερλικώνω = χορταίνω
Ντερλικώσα = χορτάσα, έφαγα πολύ
Νηπ-Νηπου = εντελώς
Ντουμανόζω = γεμίζω ένα χώρο με καπνό
Ντουγκρού = κατευθύνω, χωρίς λοξοδρομήσεις
Ντράβα = αντράβα, φασαρία
Νυραδιά = η νύφη
Ξάι = το δοκίμιο του μάλλινο από το άλεσμα
Ξακρίζω = καθορίζω τις όψεις του χωραφιού
Ξάγγαντο = περιόπτη θέση απ' όπου μπορεί κάποιος να παρατηρήσει τη γύρω περιοχή
Ξελάκιμα = ξεγέρισμα της γης
Ξεραγκιανός = λεπτός, αδύνατος με ταλαιπωρημένο πρόσωπο
Ξεσυριζώ = βγάζω τους σπόρους καρπού
Ξεστρώνω = βγάζω τα στρωσίδια από τα δωμάτια
Ξιού-Ξιού = λέξεις με τις οποίες εκφοβίζουν και απαμακρύνουν τα πτηνά
Ξοίκι = φυγή, τρόπος αποδοκιμασίας
Ξυλιά = χτύπημα με ξύλο
Ξυλιάζω = κρούνω, μένω αλύγιστος σαν το ξύλο
Ξυπόλυτος = αυτός που δε φοράει παπούτσια, ο πολύ φτωχός
Ξύπαρμα = ανήθος
Ξυπαρμένος = αυτός που τρελάθηκε από τα ξυτικά
Ξεκόβω = σταματώ τις επαρές, σταματώ να δηλώσω το βρόχος
Ξεγνώτος = άχρηστος, αυτός που δεν έχει γινυθεί
Ξεκούτης = κουτός
Ξεκούτιανω = έγινε κουτός
Όξω = έξι
Όρνω = αρπακτικό πουλί
Όσι-σί = επιφώνημα πόνου και θάυμασμου
Όσφι = προσηπτική φωνή για να περ γεμίζουμε ζώα που έχουν σαμάρι
Όλα = όλα
Όχτρος = εχθρός

Συνέχεια στο επόμενο

Ήθη και έθιμα του χωριού μας: Κύκλος της ζωής

Του Παύλου Γ. Χρήστου, Δασκάλου

Εγκυμοσύνη

Μετά το γάμο το νιόπαντρο ζευγάρι και όλοι οι συγγενείς περίμεναν την εγκυμοσύνη της νέφης και τον ερχομό του πρώτου παιδιού. Οι ευχές όλων των παρευρισκομένων στο γάμο είναι «και καλοής απογόνους».

Οι άνθρωποι παντρεύονται για να κάνουν παιδιά, να υπάρχει συνέχεια στη ζωή.

Όταν το αντράγιο δεν τεκνοποιούσε υπήρχαν ακραίες συμπεριφορές. Υπεύθυνη θεωρούσαν τη γυναίκα, η οποία πλήρωνε το τίμημα της ατεκνίας σε μια καθαρά ανδροκρατούμενη κοινωνία. Ήταν προβαλή για τον άντρα να θεωρηθεί υπεύθυνος για την ατεκνία.

Την ευθύνη όλη την είχε η γυναίκα.

Την άτεκνη γυναίκα την αποκαλούσαν μαρμάρα (στεφάρα).

Σ' αρκετές περιπτώσεις ήταν απία διαζυγίου και ο άντρας παντρεύονταν άλλη γυναίκα που θα του εξασφάλιζε παιδιά. Τα παιδιά θεωρούνταν ευλογία Θεού.

Οι άκληροι προσεύχονταν και ζητούσαν από το Θεό να χάρισει και σ' αυτούς ένα παιδί. Πολλές φορές απέδιδαν την ατεκνία σε μάγια που τους είχε κάνει κάποιος για να τους εκδικηθεί.

Για να λυθούν τα μάγια, να χαλάσουν, κατέφευγαν σε μάγισσες, οι οποίες αναλάμβαναν να λύσουν τα μάγια με καλή αμοιβή. Επίσης χρησιμοποιούσαν ειδικά βότανα τεκνογονίας και ειδικά αρρενογονίας, το λεγόμενο αρρενοκόβαντο.

Ιατρική βοήθεια που μπορούσε να λύσει σ' αρκετές περιπτώσεις το πρόβλημα δεν υπήρχε. Ούτε σκέψη μπορούσε να γίνει για ιατρικό επιστημονικό έλεγχο.

Την εγκυο γυναίκα την έλεγαν γκαστρωμένη.

Η εγκυος (γκαστρωμένη) γυναίκα προ-

φύλασσονταν όσο μπορούσε. Υπήρχε κίνδυνος ν' αποβάλει (απορριξει).

Οι γεωργικές και κτηνοτροφικές εργασίες, καθώς και οι δουλειές του σπιτιού δεν άφηναν μεγάλα περιθώρια για ανάπαυση. Οι γυναίκες εργαζόνταν σκληρά, όπως οι άντρες, και πολλές γεννούσαν στο χωράφι ή στο δρόμο, πολλές φορές εντελώς αβοήθητες και ήταν θέμα τύχης η ζωή η δική τους και του παιδιού τους.

Λίγες μέρες μετά τη σύλληψη αντιλαμβάνονταν η γυναίκα ότι είναι εγκυος. Άλλαζε η διάθεσή της. Συχνά την ενοχλούσαν διάφορες μυρωδιές, έκανε εμετούς και δεν ήθελε όχι να φάει, αλλά ούτε να μυρίσει ορισμένα φαγητά.

Στους δυο-τρεις μήνες αισθανόταν (ένιωθε) το παιδί.

Καθημερινά τη ρωτούσαν «τ' ένιωσες το παιδί» και όταν η γυναίκα έλεγε ότι τ' ένιωθε, επικρατούσε μεγάλη χαρά, γιατί ήταν ένδειξη ότι η εγκυμοσύνη πήγαινε καλά.

Η εγκυμοσύνη (γκαστριά) ήταν μια δοκιμασία για τη γυναίκα και οι κίνδυνοι ήταν μεγάλοι, γι' αυτό και ο καθημερινός χαριετισμός την περίοδο της εγκυμοσύνης καταργείται. Αντικαθίσταται μ' άλλου είδους χαριετισμό «Καλή λευτεριά».

Αρκετές φορές η εγκυος γυναίκα δεν είχε την τύχη με το μέρος της και η εγκυμοσύνη δεν είχε αίσιο τέλος.

Τις εγκυμονούσες γυναίκες όλοι τις πρόσεχαν και προσπαθούσαν να ικανοποιήσουν τις επιθυμίες τους. Μελανότι η διαίτα ήταν άγνωστη εκείνη την εποχή, οι γκαστρωμένες γυναίκες απέφευγαν να φάνε ορισμένα φαγητά και μ' αυτά τον τρόπο έκαναν μια υποτυπώδη διαίτα, που σήμερα ρυθμίζεται με τη λήψη βιταμινών κ.λπ.

Η εγκυος γυναίκα δεν έτρωγε λαγό, γιατί το παιδί που θα γεννούσε θα λαγοκοιμόταν, θα κοιμόταν ελαφρά όπως ο λαγός. Όταν επιδιόμοσε κάποιο φαγητό (έκανε στα μάτια)

ικανοποιούσαν με κάθε τρόπο την επιθυμία της, γιατί υπήρχε κίνδυνος να φθάσει μέχρι την αποβολή (απορριξει).

Απέφευγαν ν' αναφέρονται σε διάφορες λιχουδιές, γιατί αν η εγκυος έβαζε στα νου της τη λιχουδία και δεν υπήρχε η δυνατότητα να ικανοποιηθεί η επιθυμία της, υπήρχε η πίστη ότι αυτό που ζήτησε και δεν μπόρεσε να το φάει αποτυπώνεται σε κάποιο σημείο του δέρματος του παιδιού που θα γεννούσε.

Επίσης δεν έπρεπε να πηγαίνει σε κηδείες και μνημόσυνα.

Επιθυμία όλων ήταν το αντράγιο να έχει αγόρια και ειδικά το πρώτο παιδί, γι' αυτό πάντα η πρώτη ευχή στα νιόπαντρα ζευγάρια ήταν και μ' ένα παιδί (αγόρι). Παιδιά έλεγαν τα αγόρια και όχι τα κορίτσια (τσούπρες). Όταν ένα ζευγάρι είχε μόνο κορίτσια και όχι αγόρια του έλεγαν δεν πειράζει που δεν έχω παιδιά, έτσι ήταν το θέλημα του Θεού, καλές είναι και οι τσούπρες (κορίτσια).

Δυστυχημένοι ήταν οι γονείς που δεν είχαν αγόρια και ειδικά οι άντρες, γιατί δεν υπήρχε κάποιος να τους βοηθήσει στις δουλειές, χόνονταν το επιθετό του (τ' όνομα) και δεν ανέχονταν την υστέρηση του απέναντι στη γυναίκα, γιατί ο ρόλος της στην αναπαραγωγή ήταν επικρατέστερος και δεν εξασφάλιζε την υπεροχή του πάνω στη γυναίκα. Πίστευαν ότι όσοι είχαν αγόρια, ο άντρας ήταν επικρατέστερος, ενώ όσοι είχαν κορίτσια επικρατέστερη ήταν η γυναίκα.

Δεν γνώριζαν βίβαιο τον ισότιμο ρόλο των δυο φύλων στη σύλληψη.

Η μάνα ήθελε τουλάχιστον ένα κορίτσι (τσούπρα) για να τη βοηθάει στις δουλειές, όχι όμως πολλά, γιατί χρειαζόνταν προίκα για να τις παντρεύει και εκείνη την εποχή δεν υπήρχε δυνατότητα για πολλές προίκες, που απαιτούσε μεγάλες θυσίες απ' όλα τα μέλη της οικογένειας. Αυτές οι αντιλήψεις σήμερα έχουν εκλείψει, αφού τα κορίτσια και τ' αγόρια ζουν ισότιμα μέσα στην κοινωνία

και υπάρχουν ίσες ευκαιρίες και στα δυο φύλα. Εξ άλλου η γέννηση αγοριού ή κοριτσιού δεν είναι θέμα επικράτησης και υπεροχής του άντρα ή της γυναίκας.

Προγνωστικά για τις γεννήσεις

Την περίοδο της εγκυμοσύνης έπαιρναν και έδιναν τα προγνωστικά για το φύλο του παιδιού που θα γεννηθεί.

Αν η εγκυος είχε την κοιλιά ψηλά, θα γεννούσε αγόρι και αν την είχε χαμηλά κορίτσι. Αν είχε την κοιλιά στραγγιγιά, θα γεννούσε κορίτσι και αν η κοιλιά ήταν μωτερή αγόρι.

Όταν αισθάνονταν (ένιωθε) το παιδί να κερνάει θα γεννούσε αγόρι, διαφορετικά κορίτσι.

Τραβούσαν δυο άτομα τη δεξιά από το στήθος (στήθος) του κοτόπουλου και όποιος έπαιρνε το μεγαλύτερο κομμάτι έκανε παιδί (αγόρι) και όποιος το μικρότερο κορίτσι (τσούπρα).

Ανοίγαν με το μαχαίρι ένα νεφρό ζώου και το έβιναν στα κάρβουνα. Αν το νεφρό έκλεινε με ψήσιμο θα γεννούσε αγόρι, αν το νεφρό έμεινε ανοιχτό θα γεννούσε κορίτσι.

Κόβαζαν την πλάτη από το σφαχτό (σφαγμένο ζώο).

Άπλωναν το βλάρι (υφαντό) στο δρόμο και όπου τα άπλωναν όλα το βλάρι, πετούσαν στην άκρη τη σαίτα, αν περνούσε πρώτος από εκεί άντρας θα γεννούσε αγόρι, αν περνούσε γυναίκα θα γεννούσε κορίτσι.

Έβαζαν κάτω από δυο μαξιλάρια ψαλίδι στο ένα και μαχαίρι στο άλλο, χωρίς να ξέρει η εγκυος σε ποια μαξιλάρι έβαλαν το μαχαίρι και σε ποιο το ψαλίδι. Καλούσαν την εγκυο να καθίσει σ' ένα από τα δυο μαξιλάρια.

Αν καθόνταν στο μαξιλάρι που είχε το ψαλίδι θα γεννούσε κορίτσι (τσούπρα), αν όμως καθόνταν στο μαξιλάρι που είχε το μαχαίρι θα γεννούσε παιδί (αγόρι).

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΦΙΛΑΣ

ΣΠΥΡΟΣ ΔΗΜΟΣ

Από το Δήμο Παφίλα προέρχεται η φάρα των Γιορδημαίων, για την οποία αναφερθήκαμε στο 10ο φύλλο της εφημερίδας μας (Ιούλιος-Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2001)

ΣΠΥΡΟΣ

1. ΓΙΩΡΓΟΣ 2. ΧΗΤΟ (ΧΡΙΣΤΟ) 3. ΑΝΟΣΤΗΣ

1. ΓΙΩΡΓΟΣ

1α. ΝΙΚΟΛΑΚΗΣ 1β. ΔΗΜΗΤΡΗΣ (ΜΗΤΡΟΣ)

1α. ΝΙΚΟΛΑΚΗΣ

ΚΙΤΣΟΣ (ΧΡΙΣΤΟΣ) ΣΠΥΡΟΣ ΛΑΜΠΡΩ (ΚΟΛΙΟ ΚΩΣΤΑ) ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΚΗΣ ΝΑΣΤΑΣΩ (ΓΙΑΝΝΗ ΜΗΤΡΟ ΓΚΕΛΗ ΑΠΟ ΜΗΛΙΑΝΑ) ΑΘΗΝΑ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ (ΡΩΜΑΝΟ ΠΟΥΛΥΣΤΑΦΥΛΟ)

Εντός παρενθέσεως αναφέρουμε παιών ή που παντρεύτηκαν τα κορίτσια από τη φάρα των Παφιλαιών.

ΚΙΤΣΟΣ (ΧΡΙΣΤΟΣ)

ΓΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ ΑΘΗΝΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΔΗΜΗΤΡΑ (ΤΟΥΛΑ)

ΓΑΚΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗ (ΚΟΥΛΑ) ΕΛΕΝΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

ΝΙΚΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ (ΑΛΕΚΑ)

ΚΩΤΣΗ ΠΑΦΙΛΑΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΔΗΜΗΤΡΑ ΝΙΚΟΣ ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΤΑΥΡΙΑΝΘΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

ΝΙΚΟΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΕΙΡΗΝΗ

ΝΑΠΟΛΕΩΝ

ΔΗΜΗΤΡΑ

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΓΑΚΗΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΡΙΝΑ) ΓΙΑΝΝΗΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ

ΑΘΗΝΑ ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΓΙΑΝΝΗΣ

ΚΩΣΤΑΣ

ΒΑΣΙΛΗΣ

1β. ΔΗΜΗΤΡΗΣ (ΜΗΤΡΟ - ΓΙΩΡΓΗΣ)

ΣΠΥΡΟΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΕΥΔΟΞΙΑ ΒΑΣΙΛΩ ΠΑΝΑΓΙΩ (ΠΑΝΤΑΖΕΣΙΑ)

ΣΠΥΡΟΣ (ΣΠΥΡΟ ΜΗΤΡΟΣ)

ΧΡΥΣΑΥΓΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ-ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΒΑΣΙΛΩ ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΙΤΣΟΣ ΜΗΤΣΟΣ

ΚΙΤΣΟΣ (ΚΙΤΣΟ - ΣΠΥΡΟΣ)

ΚΩΝ/ΝΑ ΕΛΕΝΗ ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑ (ΤΟΥΛΑ) ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ (ΛΙΤΣΑ)

ΒΑΓΓΕΛΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΡΙΑ

ΜΗΤΣΟΣ

ΣΠΥΡΟΣ ΗΛΙΑΣ ΛΑΜΠΡΙΝΗ

ΣΠΥΡΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΙΑΣΟΝΑΣ ΕΥΓΕΝΙΑ (ΕΦΗ)

ΗΛΙΑΣ

ΑΝΝΑ - ΜΑΡΙΑ ΕΥΓΕΝΙΑ

ΘΑΝΑΣΗΣ (ΝΑΣΙΟ - ΣΠΥΡΟΣ)

ΑΛΕΚΑ ΣΠΥΡΟΣ

ΣΠΥΡΟΣ

ΘΑΝΑΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ (ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΗΤΡΟΣ)

ΓΙΩΡΓΟΣ (ΓΑΚΗΣ) ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ ΒΑΣΙΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΣ (ΤΑΚΗΣ)

ΟΙ ΦΑΡΕΣ (ΣΟΪΑ) ΤΟΥ ΑΣΣΟΥ

Ο Σύλλογός μας συνεχίζει την προσπάθει να συγκεντρώσει στοιχεία σχετικά με τις φάρες-οικογένειες του χωριού μας. Κατ' αυτόν τον τρόπο ο καθένας μπορεί να γνωρίζει τις ρίζες του, τους προγόνους του, τη συνέχεια της οικογένειάς του, τους συγγενείς του και τους συγχωριανούς του.

Για κάθε φάρα-οικογένεια (σοΐ) αρχίζουμε από την καταγωγή που μας είναι γνωστή και καταγράφεται όλο το γενεαλογικό δέντρο της οικογένειας.

Τα ονόματα αυτών καταγράφονται από πληροφορίες και μαρτυρίες των απογόνων των και άλλων χωριανών μας.

Την προσπάθειά μας αυτή θέλω να την βοηθήσουν όλοι οι χωριανοί μας προκειμένου να καταγραφούν όλες οι φάρες του χωριού μας.

Η δημοσίευση γενεαλογικών δένδρων είναι μια προσπάθεια να ερευνησουμε τις ρίζες μας, να μάθουμε σε βάθος την αφετηρία μας και να συμβάλουμε με τον τρόπο αυτό στην καλύτερη γνώση της ιστορίας του χωριού μας, που είναι καθήκον όλων μας, καθώς και στη γνωριμία και επικοινωνία των συγγενών.

Στο παρόν φύλλο αναφερόμαστε στη φάρα των Παφιλαιών (Παφιλλαιο-Παφυλαίοι) ανεξάρτητα πως γράφεται το επίθετό τους όλοι ανήκουν στην ίδια φάρα.

Οι Παφιλαιοί ήρθαν στο χωριό μας από την Αρτοπούλα (Ελεζνα) και κατοίκησαν στο κέντρο του χωριού μας.

Εκεί που είναι σήμερα τα σπίτια των Παφιλαιών (Γάκη-Βαγγέλη, Γιάννη-Παφίλα, Σπύρο-Μήτρου).

Τα χωριά στην περιοχή της Ντουσκάρας ήταν φτωχά και πολλοί από τους κατοίκους των χωριών αυτών έρχονταν στον Άσσο και βοηθούσαν στο μάζεμα της ελιάς. Έπαιρναν σαν αμοιβή ελιές και λάδι. Ο Γιώργος Παφίλας από τις πολλές φορές που ήρθε στο χωριό μας γνωρίστηκε, παντρεύτηκε και έμεινε μόνιμα στον Άσσο.

Το επίθετο αυτό δεν υπάρχει πλέον στην Αρτοπούλα. Αυτό διαπιστώθηκε από το βιβλίο του Νίκου Κ. Λιόλιου «Τι είδα και τι άκουσα στο χωριό μου» την Αρτοπούλα, Αθήνα 1983. Εκεί που αναφέρει τις οικογένειες του χωριού του «Αρτοπούλα» δεν κάνει καμιά αναφορά για οικογένεια Παφιλαιών.

Υπάρχουν βέβαια οι εξής εκδοχές: α. Έφυγαν όλοι οι Παφιλαιοί από το χωριό Αρτοπούλα. β. Χάθηκε το επίθετό τους, γιατί δεν είχαν αγόρια. γ. Να είχαν άλλο επίθετο και όταν ο Γιώργος Παφίλας εγκαταστάθηκε πλέον μόνιμα στο χωριό για κάποιο λόγο να έγινε αλλαγή του επιθέτου.

ΓΙΩΡΓΟΣ (ΓΑΚΗ - ΒΑΓΓΕΛΗΣ)

ΒΑΓΓΕΛΗΣ (ΛΑΚΗΣ) ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ

ΠΑΡΘΕΝΙΑ ΜΑΡΙΑ

ΝΑΠΟΛΕΩΝ

ΜΑΡΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ

ΒΑΣΙΛΗΣ (ΒΑΣΙΛΗ - ΒΑΓΓΕΛΗΣ)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΪΑ ΒΛΑΣΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΧΡΙΣΤΟΣ (ΤΑΚΗΣ)

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΑΪΑ

ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΚΟ ΔΕΝΤΡΟ ΦΑΡΑΣ ΠΑΦΙΛΑΙΩΝ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΦΩΤΟ - ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Στη φωτογραφία αυτή διακρίνονται μαθητές του δημοτικού σχολείου Άσσου μαζί με το δάσκαλό τους τον Ιούλιο του 1952.

Τελευταία ημέρα της σχολικής χρονιάς 1951-52 έξω από το παλιό σχολείο, που ήταν στην πλατεία του Ιερού Ναού Αγ. Γεωργίου, οι μαθητές έχουν στα χέρια τους τα ενδεικτικά.

Διακρίνονται: καθιστοί από αριστερά στην πρώτη σειρά: Χρήστος Γ. Χρήστου, Δημοσθένης Ηλ. Θεοδώρου, Κων/νος Χρη. Δήμας, Θεόδωρος Ε. Θεοδώρου (στο μέρος που είναι διπλωμένη η φωτογραφία δεν μπόρεσαμε να διακρίνουμε ποια κοπέλα είναι), Σπυρίδων Γ. Κούσης, Ελένη Κ. Λαμπρούση, στη δεύτερη σειρά: Χρήστος Ν. Κατσάνος, Παναγιώτης Ν. Λαμπρούσης. Όρθιοι στην πρώτη σειρά: Αικατερίνη Φ. Νάκια, Βάρφη Αγαθή (Θύμιο Πήλιου), Ελευθερία Γ. Κατσάνου, Χρυσουγή Σ. Παφίλα, Χριστίνα Γ. Χούθη, Αγγελική Ι. Παφίλα, Γλυκερία Κ. Κατσάνου, Θεοδώρα Σ. Λαμπρούση, Αγγελική Β. Λαμπρούση, Βάρφη Κων/να (Θύμιο Πήλιου), Πανάγιω Κ. Σταύρου. Δεύτερη σειρά: Σωτήριος Β. Λαμπρούσης, Βασίλειος Χ. Δήμας, Περικλής Κ. Κούσης, Ηλίας Δ. Λαμπρούσης, Νικόλαος Χ. Παφίλας, Σπυρίδων Χ. Παφίλας, Παναγιώτης Γ. Ζήκας και μπροστά Σπυρίδων Α. Κατσάνος, Βασίλειος Χ. Λαμπρούσης, Δημήτριος Κ. Κατσάνος, Αθανάσιος Σ. Παφίλας, Δημήτριος Ν. Κατσάνος, Κων/νος Ι. Ζήκας, Σωτήριος Γ. Ζήκας.

Στην τελευταία σειρά: Βάια Ηλ. Θεοδώρου, Μαρία Δ. Νάκια, Λαμπρινή Ε. Θεοδώρου, Αθανάσιος Γ. Χρήστου, Αναστάσιος Θ. Ζήκας, Παναγιώτης Ν. Ζήκας (μόλις διακρίνεται), Αντώνιος Ε. Χούθης, Γεώργιος Χ. Παφίλας, Αχιλλέας Ν. Θεοδώρου.

Στο πίσω μέρος όρθιος ο αείμνηστος Θρασύβουλος Φίντζος δάσκαλος από το Θεσ/κό. Ο οποίος υπηρέτησε στο χωριό μας για δώδεκα συνεχή έτη. Από τη σχολική περίοδο 1951-52 έως 1962-63.

Όσοι από τους εικονιζόμενους θέλουν την αναμνηστική αυτή φωτογραφία να το δηλώσουν σε κάποιο μέλος του Δ.Σ. Η φωτογραφία είναι από το αρχείο του Αθανάσιου Γ. Χρήστου.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Αγαπητοί φίλοι του Δ.Σ. της Αδελφότητάς μας - αγαπητοί συγχωριανοί, σας καλημερίζω από τα όμορφα Χανιά. Θέλω για μια ακόμα φορά να εκφράσω τις ευχαριστίες μου και συγχρόνως να συγχαρώ τα μέλη του Δ.Σ. της Αδελφότητας για το δημιουργικό τους έργο.

Μερικές μόνο πτυχές του αξιόλογου έργου τους είχα την ευκαιρία να αναφερθώ σε προηγούμενη επιστολή μου. Σ' εκείνο το σημείο που εγώ θέλω να σταθώ σήμερα και να το σημειώσω με έμφαση, είναι η μεγάλη προσπάθεια που καταβάλλουν τα παιδιά που διευθύνουν την Αδελφότητα, ώστε να ενώσουν όλους εμάς του Ασιώτες που ζούμε και δημιουργούμε σ' όλα τα μέρη της χώρας μας και το αγαπημένο μας χωριό.

Οι καρποί των προσπαθειών τους, φάνηκαν πεντακάθαρα κατά την εκδήλωση του ετήσιου χορού που έγινε στην Αθήνα την 12.3.2002, όπου το Κέντρο κυριολεκτικά κατακλύστηκε από συγχωριανούς μας, που για το ανταμώμα αυτό ξεκίνησαν απ' όλα τα σημεία της Ελλάδας.

Εκείνο το βράδυ έβλεπες παντού γύρω σου χαρούμενα πρόσωπα, ανθρώπους που ασπάζονταν ο ένας τον άλλον, άνθρωποι με άσπρα μαλλιά που είχαν να ανταμώσουν από τα παιδικά τους χρόνια.

Να γιατί πρέπει να είμαστε υπερήφανοι για την αδελφότητά μας και να γιατί πρέπει σε κάθε κάλεσμά τους να ανταποκρινόμαστε με προθυμία, να τους συμπαραστεκόμαστε σε κάθε τους προσπάθεια και να τους είμαστε ευγνώμονες.

«Ο ΑΣΣΟΣ»
 Τριμηνιαία έκδοση
 του Συλλόγου των
 εν Αθήναις Ασιωτών
 "Ο Μάρκος Μπότσαρης"
 Εκδότης:
 Λαμπρούσης
 Γεώργιος Κων/νου
 Σκαλίδη 14,
 11525 Αθήνα,
 τηλ. 6928.459
 Επιμέλεια ύλης:
 Χρήστου Παύλος
 Παπαδά 27-29,
 11526 Αθήνα
 τηλ. 6982.661
 Ηλεκτρονική
 σελιδοποίηση
 «Πρώτη Σελίδα»
 Οικονόμου 32,
 106 83 Αθήνα
 Τηλ.: 82.33.830
 Fax: 82.38.468
 Τα ενυπόγραφα κείμενα
 δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη
 και τις απόψεις
 του Συλλόγου μας,
 αλλά του υπογράφοντος.

Με φιλικούς χαιρετισμούς
 Χανιά, 15η Μαΐου 2002
 Λάμπρος Δημ. Γούλας